

EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES

UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS
ĪPAŠO ZIŅOJUMU

ERAF atbalsts MVU konkurētspējai: izstrādes nepilnības mazina finansējuma efektivitāti

Saturs

KOPSAVILKUMS (I–VII punkts)	2
IEVADS (1.–17. punkts)	2
REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA (18.–25. punkts)	3
APSVĒRUMI (26.–75. punkts)	3
SECINĀJUMI UN IETEIKUMI (76.–80. punkts)	4
1. ieteikums. Pārskatīt ERAF uzaicinājumu struktūru	4
2. ieteikums. Pārskatīt ERAF atlases procedūras dotāciju piešķiršanai	4
3. ieteikums. Par prioritāti noteikt atmaksājama atbalsta izmantošanu MVU konkurētspējas veicināšanai	4

Šajā dokumentā ir sniegtas Eiropas Komisijas atbildes uz Eiropas Revīzijas palātas īpašā ziņojuma apsvērumiem saskaņā ar [Finanšu regulas](#) 259. pantu, un tās ir jāpublicē kopā ar īpašo ziņojumu.

KOPSAVILKUMS (I–VII punkts)

Komisijas atbildes:

I. Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) ir ES ekonomikas mugurkauls, tāpēc visās ES politikas jomās ir spēcīga MVU dimensija. Kohēzijas politikai ir būtiska nozīme MVU konkurētspējas atbalstīšanā. Tādējādi 2014.–2020. gada plānošanas periodā Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) atbalsta MVU konkurētspēju, izmantojot konkrēto tematisko mērķi “MVU konkurētspējas uzlabošana”. ERAF ieguldījumi palīdz MVU: piekļūt finansējumam, gūt labumu no mērķtiecīga uzņēmējdarbības atbalsta, piemēram, zinātības un konsultācijām, informācijas un tīklu veidošanas iespējām, pārrobežu partnerībām; uzlabot to piekļuvi globālajiem tirgiem un starptautiskajām vērtības ķēdēm; izmantot jaunus izaugsmes avotus, piemēram, zaļo ekonomiku, ilgtspējīgu tūrisma, veselības un sociālos pakalpojumus, tostarp “senioru ekonomiku”, kā arī kultūras un radošās nozares; ieguldīt cilvēkkapitālā un organizācijās, kas nodrošina uz praksi orientētu profesionālo izglītību un apmācību; veidot saikni ar pētniecības centriem un universitātēm, lai veicinātu inovāciju, izveidotu un izvērstu jaunuzņēmumus. Turklāt MVU saņem ERAF atbalstu svarīgiem faktoriem, kas ietekmē to konkurētspēju, piemēram, pētniecībai un inovācijai, digitalizācijai un pārejai uz mazoglekļa ekonomiku saskaņā ar tematiskajiem mērķiem, kas neietilpst šīs revīzijas tvērumā. Lai risinātu Covid-19 krīzes radītās problēmas, kohēzijas politikas Investīciju iniciatīvas reaģēšanai uz koronavīrusu (CRII) un REACT-EU sniedz papildu atbalstu MVU. Līdz 2020. gada beigām ERAF atbalstu bija saņēmuši aptuveni 1,2 miljoni MVU. 2021.–2027. gada plānošanas periodā kohēzijas politika turpinās atbalstīt MVU konkurētspēju un to pāreju uz ilgtspējīgākiem un digitālākiem modeļiem.

V. Saskaņā ar KNR 2014.–2020. gadam 125. panta 3. punkta a) apakšpunktu vadošā iestāde (VI) ir atbildīga par atbilstošu atlases procedūru un kritēriju izstrādi, ko izmanto darbību atlasē. Atbalstam var paturēt tikai tās darbības, kas ir pozitīvi novērtētas attiecībā pret atlases kritērijiem un atbilst piemērojamām robežvērtībām. Vadošajām iestādēm šīs robežvērtības (“minimālais punktu skaits”) ir jānosaka tā, lai tās “nodrošina, ka ar darbībām tiek sniegts ieguldījums konkrēto mērķu un attiecīgo prioritāšu rezultātu sasniegšanā” (KNR 2014.–2020. gadam 125. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punkts). Šajā sakarā vadošās iestādes var izvēlēties starp konkurējošiem un nekonkurējošiem uzaicinājumiem, katrā atsevišķā gadījumā ņemot vērā katras metodes priekšrocības un trūkumus.

VII. Pirmais ievilkums. Komisija pieņem šo ieteikumu.

Otrais ievilkums. Komisija pieņem b) apakšieteikumu, bet nepieņem a) apakšieteikumu.

Trešais ievilkums. Komisija pieņem šo ieteikumu.

IEVADS (1.–17. punkts)

Komisijas atbildes:

4. Mazās uzņēmējdarbības akta mērķis bija noteikt pamatprincipus MVU politikas izstrādei un īstenošanai gan ES, gan dalībvalstu līmenī.

Tas joprojām ir spēkā, un to papildina nesen pieņemtā MVU stratēģija. Abus izmanto par pamatu ikgadējam MVU darbības pārskatam.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA (18.–25. punkts)

Komisija nesniedza atbildes.

APSVĒRUMI (26.–75. punkts)

Komisijas atbildes:

28. Programmas ir vērstas uz regulās noteiktajiem tematiskajiem mērķiem un ieguldījumu prioritātēm, tajā skaitā 3. TM. Tie visi ir saistīti ar Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei.

34. ERAF programmu pārskatīšanas rezultātā 2020. gadā palielinājās atbalstīto MVU skaits, apvienojot trīs elementus:

- Resursu pārvietošana no citiem pasākumiem uz īpašiem pasākumiem, kuru mērķis ir atbalstīt MVU (piemēram, aptuveni 1,5 miljardus EUR novirzīja no valsts darbības programmām uzņēmumiem un konkurētspējai par labu valsts garantiju shēmai vai Covid krīzes skarto MVU atbalstam).
- Samazinātais resursu apjoms vienotajai intervencei ļāva palielināt to MVU skaitu, kuri saņem atbalstu.
- Intervences attiecināšana arī uz apgrozāmā kapitāla atbalstu, nesaistot to ar ieguldījumiem, ļāva paplašināt intervences jomu.

KOPĪGA ATBILDE UZ 66. UN 67. PUNKTU

Atlasot darbības, vadošajām iestādēm ir jāievēro attiecīgās tiesību normas, kas noteiktas KNR 2014.–2020. gadam 125. pantā. Atbalstam var saglabāt tikai tās darbības, kas ir pozitīvi novērtētas attiecībā pret atlases kritērijiem un atbilst piemērojamām robežvērtībām. Vadošajām iestādēm šīs robežvērtības (“minimālais punktu skaits”) ir jānosaka tā, lai tās “nodrošina, ka ar darbībām tiek sniegts ieguldījums konkrēto mērķu un attiecīgo prioritāšu rezultātu sasniegšanā” (KNR 2014.–2020. gadam 125. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punkts). Šajā sakarā vadošās iestādes var izvēlēties starp konkurējošiem un nekonkurējošiem uzaicinājumiem, katrā atsevišķā gadījumā ņemot vērā katras metodes priekšrocības un trūkumus.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI (76.–80. punkts)

Komisijas atbildes:

79. Ceturtais ievilkums. Atbalstam var saglabāt tikai tās darbības, kas ir pozitīvi novērtētas attiecībā pret atlasas kritērijiem un atbilst piemērojamām robežvērtībām. Vadošajām iestādēm šīs robežvērtības (“minimālais punktu skaits”) ir jānosaka tā, lai tās “nodrošina, ka ar darbībām tiek sniegts ieguldījums konkrēto mērķu un attiecīgo prioritāšu rezultātu sasniegšanā” (KNR 2014.–2020. gadam 125. panta 2. punkta a) apakšpunkts).

1. ieteikums. Pārskatīt ERAF uzaicinājumu struktūru

Komisija pieņem šo ieteikumu.

Komisija popularizēs šā ziņojuma konstatējumus un ieteikumus vadošajām iestādēm dalībvalstīs. Komisija vērsīsies pie vadošajām iestādēm, uzsverot galvenos revīzijas ziņojuma elementus un ieteikumus, un aicinās tās iekļaut tos attiecīgo programmu pirmās attiecīgās uzraudzības komitejas darba kārtībā.

Turklāt saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 40. panta 2. punkta a) apakšpunkta noteikumiem Komisija var pieprasīt darbību atlasē izmantotos kritērijus pirms to iesniegšanas uzraudzības komitejai, un to darīs attiecībā uz plānošanas perioda pirmajiem uzaicinājumiem. Tas ļaus apspriest un vajadzības gadījumā atbalstīt atlasas kritēriju izstrādi MVU uzaicinājumiem katrā atsevišķā gadījumā.

2. ieteikums. Pārskatīt ERAF atlasas procedūras dotāciju piešķiršanai

Komisija nepieņem ieteikuma a) daļu un pieņem b) daļu.

Komisija piekrīt, ka atlasas kritērijiem vajadzētu būt pietiekami vērienīgiem, taču nepiekrīt, ka konkurējoši uzaicinājumi vienmēr automātiski ir piemēroti MVU atbalstam. Juridiskais pamats ļauj vadošajām iestādēm brīvi izvēlēties jebkuru atlasas procedūru, ko tās uzskata par vispiemērotāko, lai maksimāli palielinātu Savienības finansējuma ieguldījumu katrā situācijā, programmā vai to ierastajā administratīvajā praksē.

Vadošās iestādes var izvēlēties starp konkurējošiem un nekonkurējošiem uzaicinājumiem (sk. Regulas (ES) 2021/1060 60. apsvērumu), katrā atsevišķā gadījumā ņemot vērā katras metodes priekšrocības un trūkumus.

Komisija plāno īstenot pieņemtās 2. ieteikuma daļas kopā ar 1. ieteikumu.

3. ieteikums. Par prioritāti noteikt atmaksājama atbalsta izmantošanu MVU konkurētspējas veicināšanai

Komisija pieņem šo ieteikumu.

a) Finanšu instrumentu izmantošana tiek apspriesta ar vadošajām iestādēm konkrētu mērķu līmenī programmas sarunu laikā. Attiecīgo informāciju dalībvalstis sniegs programmās saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 22. panta 3. punkta d) apakšpunkta vii) punktu.

b) Komisija aicinās un atbalstīs dalībvalstis sniegt pienācīgu pamatojumu dotāciju izmantošanai, pamatojoties uz skaidrām vajadzībām (piemēram, novērst tirgus nepilnības) un konkrētiem politikas mērķiem (piemēram, labāki aprites, zaļās un taisnīgākas ekonomikas standarti). Tiks stingri atbalstīta dotāciju izmantošana kopā ar finanšu instrumentiem.